

Kommunstyrelsen

Sammanträdestid Måndagen den 7 oktober 2024, kl. 16.30-18.20

Sammanträdesplats Pedersöre kommundgård

Beslutande

Holmäng, Johanna
 Backlund, Christian
 Eriksson, Roger
 Granholm, Erica
 Hjulfors, Bernhard
 Häggman, Roger
 Härmälä, Elin
 Lasén, Joakim
 Roslund-Nordling, Camilla
 Snellman, Bernt
 Sten, Christine

ordf.
vice ordf.

Ersättare

Borgmästars, Yvonne
 Finne, Benita
 Grön, Paulina
 Lindfors, Ralf
 Ekman, Stephan
 Forsblom, Greger
 Finne, Jonas
 Enqvist, Ann-Christine
 Sandbacka, Markus
 Södö, Siv
 Stenmark, Tore

Övriga närvarande

Sjöskog, Niclas fullmäktigeordförande
 Pettersson, David fullmäktiges I viceordförande, § 177-182, 184-193
 Vik-Hästbacka, Carita fullmäktiges II viceordförande
 Svensfors, Stefan kommundirektör
 Wärn, Carina förvaltningschef
 Nyman, Kennet ekonomi- och utvecklingsdirektör, kl. 16.30-17.30, § 180
 Björk, Hanna chef för avbytarservice, kl. 17.30-17.40, § 181
 Pensar, Anna-Karin planläggningschef, kl. 17.40-18.07, § 184-185

Paragrafer 177 – 193

Underskrifter Johanna Holmäng ordförande Carina Wärn sekreterare

Protokolljustering Paulina Grön Erica Granholm

Protokollet framlagt Protokollet har publicerats på www.pedersore.fi 10.10.2024

§ 177

Sammanträdets öppnande

Kommunstyrelsens ordförande öppnade sammanträdet, hälsade medlemmarna välkomna samt konstaterade att sammanträdet var lagligt sammankallat och beslutfört.

§ 178

Val av två protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Paulina Grön och Erica Granholm.

Protokollet justeras elektroniskt 10.10.2024.

Dnr: PK/626/00.04.02/2024

§ 180

Utlåtande om ändringar i servicenätet för gemenskapsboende samt för serviceboende med heldygnsomsorg - Österbottens välfärdsområde

Styrelsen för Österbottens välfärdsområde har vid sitt sammanträde 16.9.2024, § 183 och § 186, behandlat förslag till ändringar i servicenätet för gemenskapsboende samt för serviceboende med heldygnsomsorg. Kommunerna i norra området ges möjlighet att ge utlåtande i ärendena innan slutligt beslut fattas. Eventuella utlåtande bör vara inlämnade till välfärdsområdets registratur senast onsdag 9.10 kl. 16.00. Områdesstyrelsen behandlar ärendena 21.10.2024.

Kommundirektörens förslag:

Pedersöre kommun avger utlåtande enligt bifogade bilaga. Paragrafen justeras omedelbart under sammanträdet.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen godkände enhälligt kommundirektörens förslag.

Paragrafen justerades omedelbart vid sammanträdet.

Bilagor:

- Pedersöre kommuns utlåtande
- Begäran om utlåtande
- Protokollsutdrag § 183, Österbottens välfärdsområdesstyrelse
- Protokollsutdrag § 186, Österbottens välfärdsområdesstyrelse
- Konsekvensbedömning, utveckling av gemenskapsboende
- Konsekvensbedömning, reducering av boendeplatser för äldre personer
- Befolkningsprognos

Delgivning:

- Österbottens välfärdsområde, registraturen senast 9.10, kl. 16.00

Utlåtande om ändringar i servicenätet – Österbottens välfärdsområde

Ärende:

Österbottens välfärdsområdes begäran om utlåtande 19.09.2024, rörande ändringar i servicenätet för gemenskapsboende samt för serviceboende med heldygnsomsorg i det norra området 2025-2026.

Pedersöre kommun avger följande utlåtande:

Allmänt:

Österbottens välfärdsområde planerar utgående från sitt anpassningsprogram för nedskärningar och minskning av 84 platser för serviceboende med heldygnsomsorg i det norra området där också Pedersöre ingår, för att sänka täckningen till 7 procent vid utgången av 2026.

Som en följd därav har Välfärdsområdet gett ett förslag att avsluta verksamheten vid Purmohemmet och stänga ner de platser som enheten tillhandahåller.

Motiveringen är bland annat teoretiskt minskat behov av platser, hänvisande till befolkningsprognos för 75-90 år fyllda fram till 2030, utökning av och överföring till gemenskapsboende, utökat hemmaboende för äldre med stöd av hemservice samt ekonomiska orsaker utgående från Välfärdsområdets anpassningsprogram, samt att närma sig det nationella jämförelsetalet för täckningen av serviceboende med heldygnsomsorg och målsättningen att 93 procent av de 75 år fyllda i välfärdsområdet ska bo hemma vid utgången av år 2025.

Befolkningsprognoser

Den befolkningsprognos som Välfärdsområde hänvisar till via Sotkanet.fi ger för Pedersöres del en bild av att det år 2030 finns 316 fler 80 år fyllda personer än år 2023. Prognosen visar också att det finns 124 fler 85 år fyllda i Pedersöre år 2030 jämfört med läget 2023. Samt även 20 flera 90 år fyllda år 2030 jämfört med 2023.

En prognos är ett antagande. Men även om man utgår från att prognosen håller så finns det alltså 460 fler personer över 80 år i Pedersöre jämfört med läget 2023. Samt ytterligare 272 fler 75 år fyllda. Det är heller inte orimligt att anta att antalet personer över 80 år i kommunen kan vara större än vad prognosen ger vid handen, snarare än mindre.

Det är också rimligt att anta att denna grupp år 2030 på 2656 personer över 75 år, kommer att ha varierande behov av service, tillsyn och vård. Utgångsmässigt torde det dock inte vara en överdrift att anta att behovet, inte bara hemservice och gemenskapsboende, kommer att öka utan också uttryckligen behovet av serviceboende med heldygnsomsorg.

Gemenskapsboende

Gemenskapsboende är i dagens läge en tämligen okänd serviceform. Mer ingående beskrivningar och styrdokument saknas långt både nationellt och regionalt, vilket också Valfärdsområdet konstaterar i sin beredning. Den tillit som trots allt verkar finns till gemenskapsboende som en betydande problemlösare framstår mot bakgrunden av det som betydligt överdriven. Valfärdsområdet listar också i beredningen ett flertal risker och tillsvidare olösta problem. Rena antaganden är också rätt rikligt förekommande.

Trots det har Valfärdsområdet uppenbarligen i rask takt tänkt omforma boendeserviceproduktionen från serviceboende med heldygnsomsorg till gemenskapsboende i hög utsträckning. Kombinerat med ökat hemmaboende med stöd av olika hemserviceformer.

Gemenskapsboende i sig är säkert inget problem i den mån anpassade lägenheter finns tillgängliga och de tilltänkta klienterna är villiga att acceptera ett sådant boende och åtföljande hyresnivå. Förlängt hemmaboende med olika stödformer kan säkert också utgöra en fungerande lösning, så länge den fungerar.

Men för att få gemenskapsboende att fungera krävs som Valfärdsområdets beredning också konstaterar, lämpliga lägenheter samt i stor utsträckning investeringar i dylika utrymmen.

I Pedersöre finns för närvarande inga lämpliga sådana utrymmen eller lägenheter. För att åstadkomma det så krävs planering och framför allt finansiering, samt naturligtvis ett hyresåtagande från valfärdsområdets sida. Pedersöre kommun har redan innan Valfärdsområdets verksamhet inleddes, signalerat beredskap att bygga ut serviceboendena Esselunden och Purmohemmet för de behov som Valfärdsområdet har. Det här har inte kunnat förverkligas av orsaker som i första hand beror av Valfärdsområdet.

Därmed har vi ett läge där Valfärdsområdet föreslår stängning av Purmohemmet, utan att det funnits möjlighet att diskutera ersättande former av till exempel gemenskapsboende.

Slutsatsen gällande gemenskapsboende är alltså att det säkerligen är en serviceform som behövs, och där har Pedersöre kommun beredskap att diskutera former för samarbete med Valfärdsområdet enligt förslag om planeringsarbete i §183. Ytterligare en slutsats med hänvisning till befolkningsprognosen torde vara att såväl gemenskapsboende som förlängt hemmaboende med stödåtgärder kommer att behövas. Men behovet av serviceboende med heldygnsomsorg kommer sannolikt inte att minska i Pedersöre ifall man antar att befolkningsprognosen håller streck. Därför är det oklokt och kontraproduktivt att nu köra ner verksamheten vid Purmohemmet, utan några konkreta planer på ersättande servicefunktioner. Framför allt är tidsaspekten alldeles för kort för att kunna garantera en kontinuerligt trygg äldreomsorg ifall det nu aktuella förslaget om stängning genomförs.

Serviceboende med heldygnsomsorg

Pedersöre har i nuläget tre enheter för serviceboende med heldygnsomsorg. Pedersheim, Esselunden och Purmohemmet. Fastigheterna är i utmärkt till bra skick och kommunen har kontinuerligt vidtagit underhålls-, renoverings och utbyggnadsåtgärder. Enheterna är fungerande och den geografiska spridningen ändamålsenlig med tanke på att Pedersöre är en vidsträckt kommun med relativt långa avstånd mellan kommundelarna, vilket också ställer krav på tillgänglig närservice, uttryckligen också i fråga om äldreomsorg.

Välfrädsområdet hyr, enligt sina egna utredningar, upp utrymmen i Pedersöre för alla serviceformer motsvarande 0.97 kvadratmeter per invånare. Därmed hyr välfrädsområdet i jämförelse det näst minsta antalet kvadratmeter i hela verksamhetsområdet. Det högsta kvadratmeterantalet i förhållande till befolkningmängden som välfrädsområdet hyr upp i en enskild kommun uppgår till 2,99 kvadratmeter per invånare. Dvs tre gånger så mycket som i Pedersöre.

Medveten om att jämförelsen är svår att göra rakt av, måste ändå konstateras att Välfrädsområdet inte hyr upp överdrivet mycket kvadratmeter för sin serviceproduktion i Pedersöre.

Det är i högsta grad en rättvisefråga och en jämlikhetsfråga att ett område eller en enskild kommun drabbas orättvist hårt av Välfrädsområdets nedskärningar och nedläggningar av servicenätverket. I fallet Purmohemmet och Pedersöre är det inte relevant att hänvisa till strukturförändring och minskning av platsantalet som bör göras för att motsvara den nationella nivån eller med hänvisning till Välfrädsområdets anpassningsprogram. Den nedskärning på 21 platser som produceras i egen regi drabbar enbart Pedersöre och Purmohemmet.

Vad gäller Purmohemmet torde enheten höra till de mest kostnadseffektiva som bedrivs i egen regi i hela Välfrädsområdet, vilket också talar för att det varken ekonomiskt eller ur kostnadseffektiv och/ eller serviceproduktionshänseende är ändamålsenligt att stänga Purmohemmet. Detta eftersom effekterna på Välfrädsområdets kostnadsmassa vid en stängning torde bli tämligen små, samtidigt som det skapar andra och nya behov av ersättande funktioner som i sin tur är förknippade med andra och nya kostnader.

Slutsatser

Pedersöre kommun motsätter sig med hänvisning till ovanstående, starkt planerna på att stänga Purmohemmet. Det är inte motiverat ur varken ekonomisk, servicemässig, rättvis eller mänskligt hänseende att stänga en välfrädsområde och trovärdig enhet.

Av den planerade indragningen på 84 platser i det norra området är 21 platser producerade i egen regi, dvs Purmohemmet. Resten, 63 platser är köpta platser som man avser minska under åren 2025-2026. Dessvärre riskerar utfallet av stängningen av Purmohemmet att resultera i ett behov av ytterligare köpta platser eftersom behovet är svåröversägbart och befolkningsprognosen visar på en kraftig ökning av antalet personer över 80 år i Pedersöre fram till år 2030.

Därför anser Pedersöre kommun att 21 platser i egen regi vid Purmohemmet bör bibehållas och Välfrädsområdet bör minska på antalet köpta platser i motsvarande grad. På så sätt riskerar man inte att tvingas utöka antalet köpta platser efter att ha stängt ner en fungerande enhet i egen regi, utan kan anpassa köptjänsterna till behoven.

Välfrädsområdet bör som planerat fortsätta diskussionerna med Pedersöre kommun gällande möjligt inrättande och förverkligande av gemenskapsboenden. I dagens läge är frågetecknen kring gemenskapsboendeservicen väldigt många och förverkligandet relativt långt in i framtiden.

Tidtabellen för förverkligandet av stängningen och inrättande av ersättande serviceformer är inte realistisk. Det behövs tid för att planera för gemenskapsboenden, och samtidigt har vi en

Åldrande befolkning som kommer att ha behov av olika serviceformer. Där bland serviceboende med heldygnsvård.

Välfärdsrådets styrelse bör antingen genom direkt beslut alternativt återremittering av ärendet om minskning av boendeplatser med heldygnsvård inbegripet stängning av Purmohemmet, gå in för att bibehålla produktionen av heldygnsvård i egen regi i det norra området. Samtidigt bör antalet köpta platser minskas i motsvarande grad, alternativt under en övergångsperiod köpa nödvändiga platser. Det är nödvändigt att ge tillräckligt med tid för en styrning mot utökat gemenskapsboende och förlängt hemmaboende.

Anvisning för sökande av ändring

Besvärsförbud

Eftersom beslutet endast gäller beredning eller verkställighet, kan enligt kommunallagen (KomL § 136) inte omprövning framställas eller besvär anföras över beslutet. Besvär eller om-prövning gäller inte heller för anmälningsärenden.

Delgivning av beslut

Beslutet har delgetts parten genom ett e-postmeddelande som avsändes 8.10.2024.